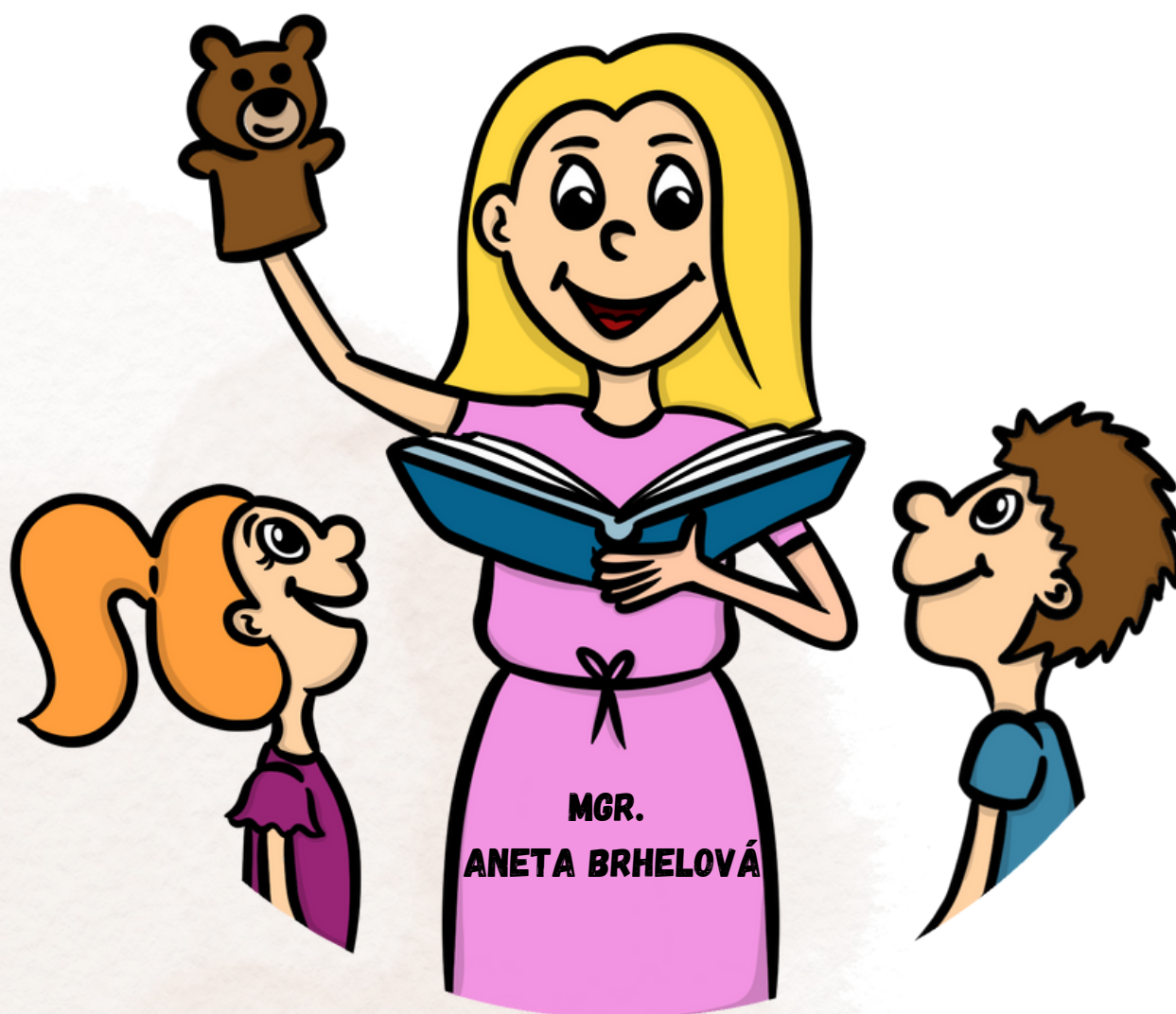

materialy

PRO SKOLKY

MATERIÁLY PRO ŠKOLKY

inspirace, která baví

Pomůcky: miska s vodou, obrázek ruky (zalamínovaný), vystřižené zalamínované obrázky bakterií, tyčinka do uší (nebo prst), kapka mýdla nebo jaru, papírové ubrousky / hadřík na utření

Tahle aktivita je skvělým způsobem, jak dětem názorně a zábavně ukázat, proč je důležité mýt si ruce mýdlem.

Na dno misky položíme zalamínovaný obrázek ruky, zalijeme vodou a na hladinu položíme vystřižené zalamínované obrázky bakterií.

Děti pozorují, jak bakterie „plavou“ na povrchu vody. Poté vezmeme tyčinku do uší, namočíme její konec do mýdla a jemně ťupneme doprostřed vody.

Bakterie se najednou rozutečou – stejně jako při skutečném mytí rukou!

Díky tomu děti lépe pochopí, že mýdlo pomáhá zbavit se nečistot a bacilů.

Součástí aktivity jsou i vystřihovací obrázky rukou, bakterií a další doplňky, které můžete využít k dalším činnostem, vyprávění nebo tvoření na téma „Proč si myjeme ruce?“.

Facebooková skupina

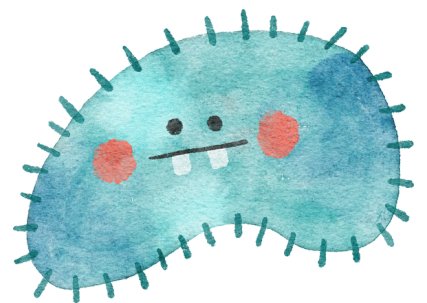
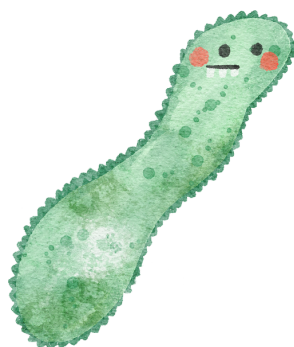
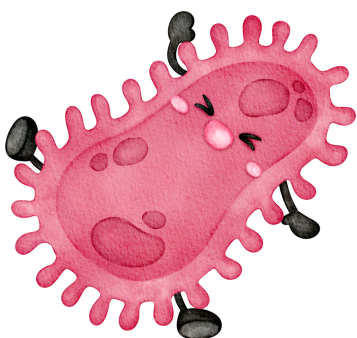
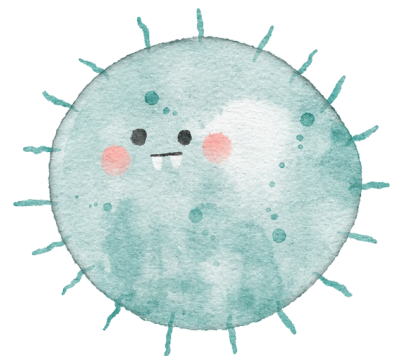
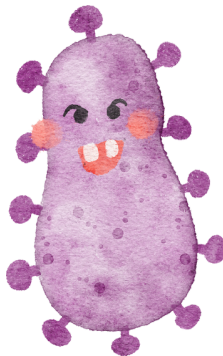
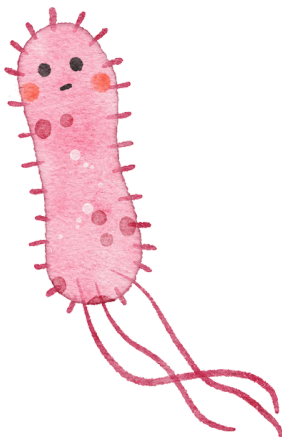
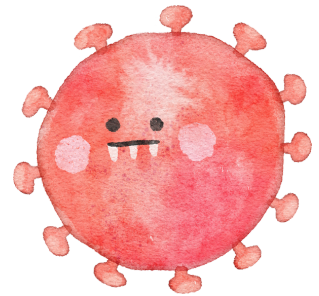
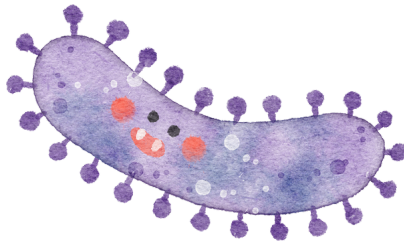
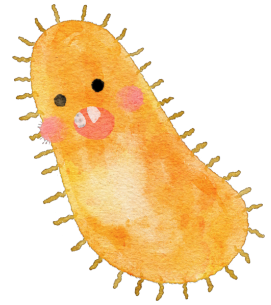
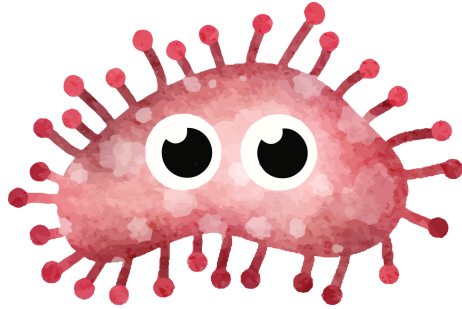
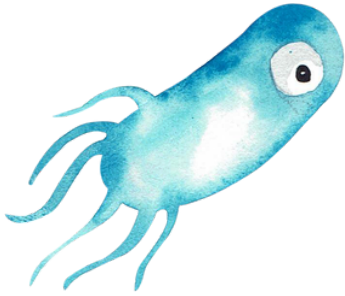
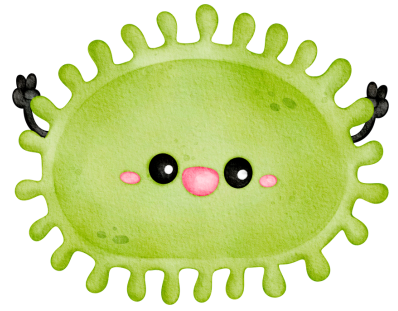
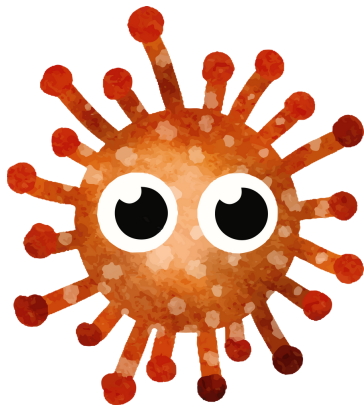
Instagram

MGR.
ANETA BRIHELOVÁ

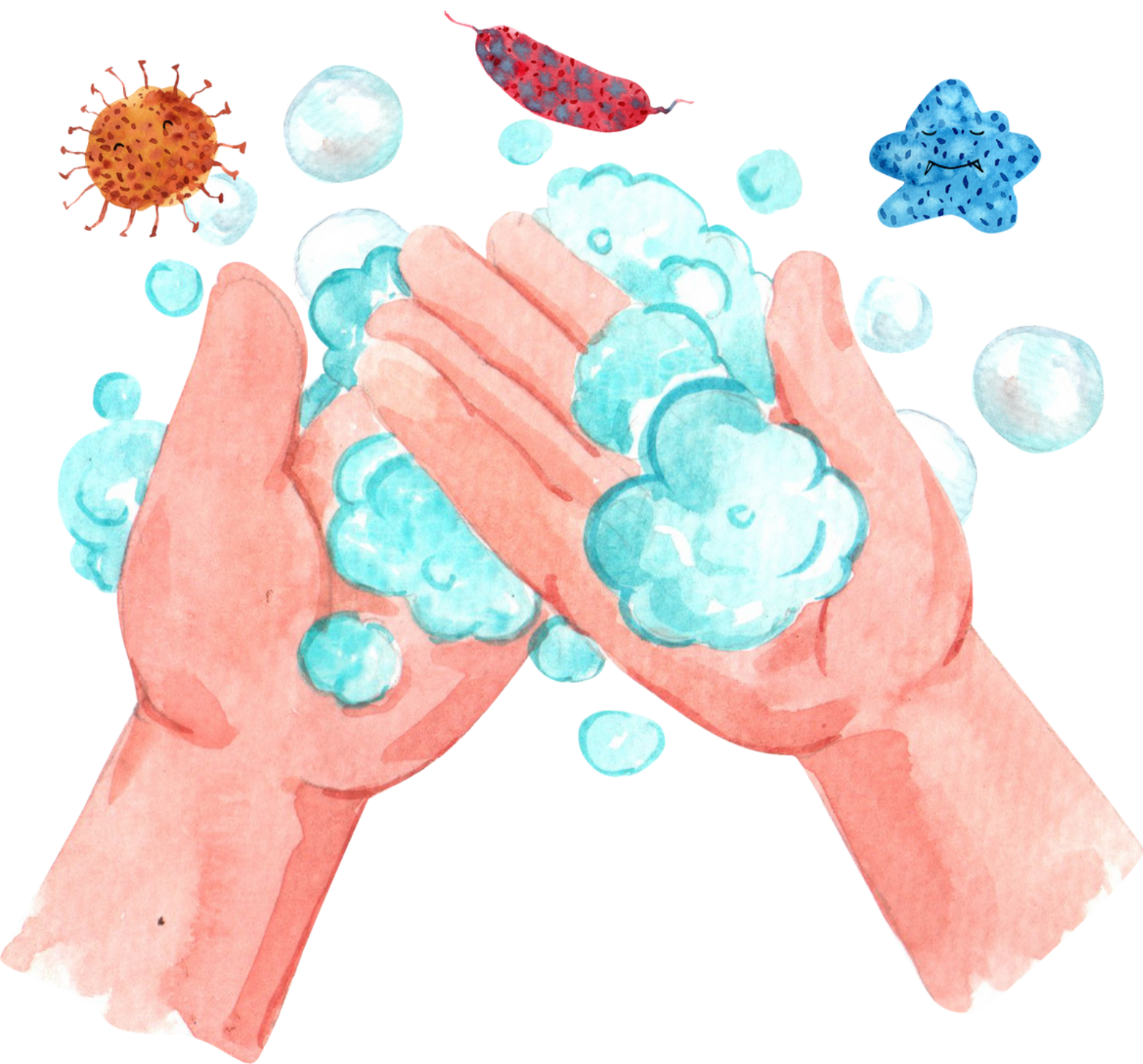

MATERIÁLY PRO ŠKOLKY

inspirace, která baví

PŘÍBĚHY S OTÁZKAMI PRO DĚTI

Facebooková skupina

Instagram

DOBRODRUŽSTVÍ MALÉHO BACILA

V jednom domečku – v dlani malého chlapce jménem Matýsek – žil bacil jménem Kvído. Kvído byl maličký, okatý a rád se schovával mezi prsty. Nejraději měl chvíle, kdy Matýsek zapomněl na mýdlo.

Jednoho dne šel Matýsek ven. Hrál si v písku, hladil pejska a pak si rovnou vzal rohlík k svačině. Kvído měl radost! „To je paráda! Můžu tu zůstat napořád!“ skákal si mezi prstíky.

Ale večer přišla změna. Maminka napustila umyvadlo, podala Matýskovi ručník a řekla: „Teď si pořádně umyj ruce – a nezapomeň na mýdlo!“

Matýsek si pustil vodu, vzal mýdlo a začal si ruce pěkně mnout. Kvído se vyděsil!

„Pozor! Útok! Pěna se valí ze všech stran!“ volal a snažil se utéct.

Ale bylo pozdě. Mýdlo ho vyhnalo z dlaně i z meziprstí a Kvído sjel s kapkou vody rovnou do odpadu.

Od té doby si Matýsek myl ruce pokaždé, když přišel zvenku, po záchodě i před jídlem. A bacil Kvído? Ten se už nikdy nevrátil – protože věděl, že u Matýska nemá šanci.

Otázky pro děti:

- 1.Kde se bacil Kvído schovával?
- 2.Co všechno Matýsek dělal, než si vzal rohlík?
- 3.Proč byl bacil Kvído tak nadšený?
- 4.Co se stalo, když Matýsek použil mýdlo?
- 5.Kdy si máme mýt ruce?
- 6.Proč bacily nemají rády mýdlo?

MÝDLOVÁ PRINCEZNA

SOFIE

Byla jednou jedna mýdlová princezna jménem Sofie. Bydlela v krásném voňavém království, ve flakonu tekutého mýdla. Každý den čekala, až ji někdo použije a zavolá na pomoc.

Jednoho rána se ozval hlásek:

„Pomoc! Moje ručičky jsou špinavé a všude jsou bacily!“

To volala holčička Anička, která si hrála na zahradě a pak sahala na koláč bez umytí rukou. Princezna Sofie okamžitě nasedla na bublinu a vydala se na záchranu.

„Držte se, bacily, přicházím!“ zvolala. Vylezla z pumpičky, rozběhla se po Aniččiných rukou a začala tancovat. S každou bublinou smývala špínu, hlínu i bacily.

Bacily se hrozně lekly: „Pomoc, ta princezna je moc silná!“ a jeden po druhém začali klouzat po vodě pryč.

Anička si usušila ruce a podívala se na ně. Byly čisté, voňavé a jemné. Od té chvíle princeznu Sofii volala každý den. A když ji použila, vždy si představovala, že právě zachránila svoje ruce před zlými bacily.

Otázky pro děti:

1. Kde bydlela mýdlová princezna Sofie?
2. Kdo ji zavolal na pomoc?
3. Co měla Anička na rukou?
4. Jak princezna pomáhala ručičkám?
5. Co se stalo s bacily?
6. Co by se stalo, kdyby Anička princeznu Sofii nikdy nepoužila?

ROZÁRKA A TAJEMNÉ PUNTÍKY

Rozárka měla ráda dobrodružství. Běhala po zahradě, stavěla domečky z klacíků, hladila sousedovic kočku a hrála si na kuchařku. Když se konečně vrátila domů, měla ruce celé od hlíny a otisků. Ale Rozárka si toho skoro nevšimla.

„Mám hrozný hlad!“ zvolala.

„Nejdřív si umyj ruce,“ připomněla maminka.

„To je zbytečné, vždyť nejsou zas tak špinavé...“ zamumlala Rozárka a sáhla po rohlíku. Jenže v tu chvíli se stalo něco zvláštního. Na jejích prstech se začaly objevovat malé fialové puntíky! Jeden na palci, další mezi prsty, pak na dlani... a pak se ozval slabý hlas:

„Hehehe... díky, že jsi nás pustila dovnitř! My jsme bakterie a máme tu pořádnou párty!“

Rozárka vykulila oči: „Párty?! Na mých rukou?! To teda ne!“

Běžela do koupelny, pustila vodu, vzala si mýdlo a začala si ruce drhnout ze všech stran. Mýdlo bublalo, pěnilo a z puntíků se začalo ozývat:

„Ne! To ne! Mýdlo my nesnášíme!“ A za chvíli byly všechny pryč.

Rozárka se dívala na svoje čisté ruce, usmála se a řekla si:

„Oted' už na mýdlo nikdy nezapomenu – nechci přece hostit žádnou bakteriální párty!“

Otázky pro děti:

1. Co všechno Rozárka dělala, než přišla domů?
2. Umývala si ruce před jídlem?
3. Co se jí objevilo na prstech?
4. Kdo to byl? Co dělali?
5. Jak se Rozárka bakterií zbavila?
6. Proč je důležité si mýt ruce mýdlem?

HONZÍK A NEPOSLSUŠNÉ PRSTY

Honzík byl veselý kluk. Každý den si hrál na stavitele, bagristu, kuchaře i doktora. Jeho ruce byly pořád v pohybu – hrabaly v hlíně, hladily psa, tahaly autíčka po koberci i zkoušely, jak voní maminčin krém.

Jenže Honzík měl jeden problém. Nerad si myl ruce.

„Vždyť nejsou špinavé!“ říkal pokaždé a jen si je utřel do trička.

Jednoho dne se stalo něco podivného. Když chtěl sníst jabko, jeho prsty se najednou začaly cukat.

Palec se schoval do dlaně, ukazováček se kroutil do strany a prostředníček povídá:

„My jablko držet nebudeme, jsme špinaví!“

„Prosím?“ divil se Honzík.

„Slyšíš dobře,“ ozval se malíček. „Bakterie se tu usadily a drží se nás jako klíšřata! Potřebujeme mýdlo – a rychle!“

Honzík se lekl, pustil jabko a běžel do koupelny. Otevřel vodu, vzal mýdlo a začal si ruce poctivě mýt – mezi prsty, hřbet, palce i zápěstí.

A prsty? Začaly se hned usmívat:

„To je ono! Pěna, teplá voda... bakterie prchají! Teď už jabko klidně podržíme.“

Od té doby se Honzík svým rukám vždycky nejdřív omluvil, že je tak dlouho nemyl – a pak jim dopřál pořádnou mýdlovou koupel.

Otázky pro děti:

1. Co všechno Honzík během dne dělal?
2. Myl si ruce často?
3. Co se stalo, když chtěl sníst jabko?
4. Co říkaly Honzíkovi jeho prsty?
5. Jak se prsty zbavily bakterií?
6. Co se Honzík naučil?

TAJEMSTVÍ NEVIDITELNÉHO FLÍČKU

Byla jednou jedna holčička jménem Terezka. Byla moc zvědavá a ráda objevovala nové věci. Jednou si ve školce hrála venku, lezla po prolézačkách, sbírala kamínky a hladila školkovou kozu Amálku.

Když vešla zpátky do třídy, paní učitelka zavolala:

„Děti, jdeme svačit!“

Všechny se rozběhly ke stolečkům. Ale paní učitelka se na chvíli zastavila u Terezky a ukázala jí na ruku.

„Terezko, co to máš na prstu?“

Terezka se podívala – a nic neviděla. „Vůbec nic!“

„A jsi si jistá?“ usmála se paní učitelka a vytáhla malou fialovou baterku. Pod jejím světlem se na Terezčině prstu objevil zvláštní lesklý flíček.

„Co to je?!“ vyhrkla Terezka.

„To je neviditelný bacilíček. Vzniká, když si neumyješ ruce. Není vidět pouhým okem, ale pořád tam je – a rád cestuje do pusy.“

Terezka zrudla. „Já jsem si zapomněla umýt ruce...“ přiznala.

Běžela do umývárny, vzala mýdlo, pěkně si ruce promnula, spláchla a utřela.

Pak přišla zpátky a paní učitelka znovu posvítla baterkou – flíček byl pryč.

Od té doby Terezka říkala bacilíčkům „pápá“ pokaždé, když si umývala ruce. A vždycky zkontrolovala, jestli se náhodou nějaký neviditelný nezapomněl mezi prsty.

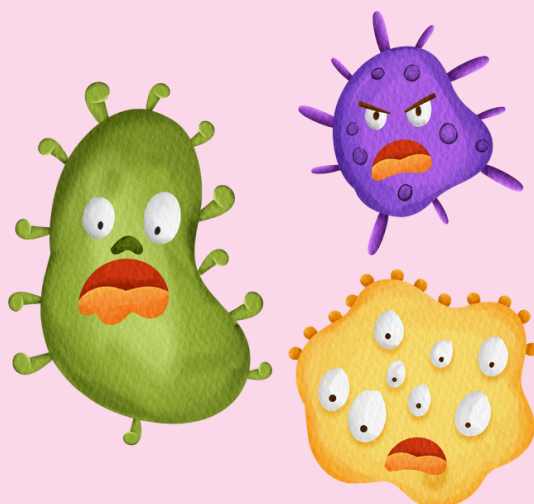
Otázky pro děti:

1. Co Terezka všechno venku dělala?
2. Viděla na ruce bacil?
3. Co použila paní učitelka, aby jí ho ukázala?
4. Jak se ten „flíček“ mohl odstranit?
5. Proč je důležité mýt si ruce i tehdy, když nevypadají špinavé?
6. Kdy si ty umýváš ruce?

MATERIÁLY PRO ŠKOLKY

inspirace, která baví

AKTIVITY PRO DĚTI

Facebooková skupina

Instagram

MOJE ČISTÁ A ŠPINAVÁ RUKA

Děti výtvarně zpracují rozdíl mezi špinavou a čistou rukou. Aktivita rozvíjí jemnou motoriku, podporuje slovní zásobu spojenou s hygienou a upevňuje správné hygienické návyky.

Pomůcky:

- Barevné papíry
- Tempery nebo prstové barvy (tmavší a světlejší odstíny)
- Kousky barevných papírků, třpytky, krepový papír, fixy
- Lepidlo, nůžky
- Šablony nebo výstřižky bakterií (volitelně)

Popis aktivity:

Paní učitelka dětem připraví dvě pracovní plochy. Na první papír si každé dítě obtiskne ruku pomocí tmavší temperové barvy – ideálně hnědé, zelené nebo fialové. Tento obtisk představuje „špinavou ruku“. Děti poté tuto ruku dozdobí – mohou nalepovat malé kousky papíru, dokreslovat skvrny, čáry nebo na ni lepit vystřižené bakterie. Důležité je, aby děti samy vnímaly, že ruka působí neupraveně, zaneseně a „plná bacilů“.

Na druhý papír si obtisknou svou „čistou ruku“ – tentokrát použijí světlou barvu, například světle modrou, růžovou nebo žlutou. Tento obtisk již nijak neupravují. Výsledkem jsou dva kontrastní obrazy – ruka před a po umytí. Paní učitelka může dětem dopomoci s nadepsáním obrázků slovy „Před mytím“ a „Po mytím“. Děti mohou vlastními slovy vyprávět, co všechno ruka zažila, kde se umazala a jak se cítí, když je opět čistá.

Tato činnost se hodí jako navazující po motivačním pokusu s bakteriemi nebo po přečtení příběhu o bacilech. Může sloužit i jako podklad na nástěnku nebo výzdobu tematického koutku o hygieně.

CO JE ČISTÉ A CO ŠPINAVÉ

Děti si rozvíjejí schopnost rozlišovat mezi čistým a špinavým prostředím nebo předmětem, pojmenovávají základní věci denní hygieny a upevňují si slovní zásobu spojenou s tématem.

Pomůcky:

- Obrázky různých předmětů nebo situací (např. mýdlo, záchod, kapesník, špinavé ruce, čisté ručníky, bláto, jablko, houbička, kartáček, klika...)
- Dvě podložky, obruče nebo značky – označené jako „ČISTÉ“ a „ŠPINAVÉ“
- Volitelně: samolepicí suchý zip nebo magnety pro práci na tabuli

Popis aktivity:

Paní učitelka dětem představí obrázky různých předmětů nebo situací. Každý obrázek je spojen s něčím, co děti důvěrně znají – věci z domácnosti, hygienické pomůcky nebo každodenní činnosti. Úkolem dětí je určit, zda se jedná o něco čistého nebo špinavého, a podle toho obrázek přiřadit na správné místo – na podložku „ČISTÉ“ nebo „ŠPINAVÉ“. Paní učitelka klade dětem otázky typu: „Používáme to, když chceme být čistí?“ nebo „Měli bychom se toho dotýkat rukama před jídlem?“ Děti se mohou střídat po jednom, nebo paní učitelka vytvoří dvě skupinky, které se střídají. Aktivita může probíhat ve třídě na koberci, u tabule nebo venku, pokud se použijí větší laminované karty.

Pro větší dynamiku lze z aktivity udělat pohybovou hru – paní učitelka umístí dvě obruče do prostoru a děti běží s obrázkem ke správné obruči. Učitelka se dětí vždy ptá, proč si vybraly danou skupinu a co by se stalo, kdyby špinavý předmět použily při jídle nebo bez umytí rukou.

Tato aktivita podporuje u dětí schopnost argumentovat, vyjadřovat svůj názor a přemýšlet nad následky vlastního chování.

BAKTERIE UTÍKAJÍ

Děti si prostřednictvím hry uvědomují, jak funguje mytí rukou a proč je důležité zbavit se bakterií. Aktivita rozvíjí postřeh, rychlou reakci, orientaci v prostoru a zároveň upevňuje hygienické návyky hravou formou.

Pomůcky:

- Prostor pro pohyb (třída, tělocvična, zahrada)
- Obruče, látkové podložky nebo značky na zemi jako „čisté zóny“
- Případně šátek, cedulka nebo symbol pro dítě, které představuje mýdlo

Popis aktivity:

Paní učitelka dětem vysvětlí, že budou představovat bakterie. Na začátku se všechny děti volně pohybují po prostoru a jejich úkolem je „držet se na rukou“. Když paní učitelka zvolá „Mýdlo!“, bakterie se musí co nejrychleji rozprchnout a schovat se do některé z připravených „čistých zón“ (například do obruče, na polštářek nebo značku). Hru je možné obměnit tak, že jedno z dětí představuje mýdlo a chytá ostatní bakterie. Když bakterii chytí, ta si sedne stranou, protože už je „čistá“ a nevrací se zpět do hry. Paní učitelka může po několika kolech hru přerušit a děti se zeptat, co se stalo, proč bakterie utíkají, co všechno umí mýdlo, nebo kdy bychom ho měli používat. Tato aktivita nejen baví, ale zároveň dětem zábavnou formou připomíná, že mytí rukou má smysl a že bakterie se mytím „zahánějí pryč“.

CO SE SCHOVÁVÁ MEZI PRSTY

Děti si rozvíjejí hmatové vnímání, učí se soustředěně pracovat s omezeným smyslem (hmat místo zraku) a zároveň si uvědomují, že i malé věci mohou zůstat skryté – například mezi prsty, pokud si ruce dobře neumyjí.

Pomůcky:

- Neprůhledný látkový pytlík, krabička nebo rukáv z látky
- Drobné předměty: knoflík, malý míček, kulička z alobalu, LEGO kostička, korálek, víčko od PET lahve, vatová kulička apod.
- Případně pracovní list nebo papír s obrysem ruky k nakreslení „schovaných“ věcí

Popis aktivity:

Paní učitelka připraví pytlík nebo krabičku s otvorem tak, aby do něj děti mohly zasunout pouze prsty (nikoliv celou ruku). Uvnitř jsou schované různé drobné předměty běžné velikosti i struktury. Děti postupně přicházejí a vkládají prsty dovnitř. Jejich úkolem je pouze pomocí hmatu zjistit, co uvnitř nahmataly – a buď to pojmenují nahlas, nebo si svůj tip šeptají paní učitelce, aby ostatní zatím neslyšely.

Po několika kolech může paní učitelka vytáhnout předměty ven a společně s dětmi si říci, co všechno se do „mezi prsty“ mohlo schovat. Aktivitu je vhodné uzavřít rozhovorem: „Co kdybychom si ruce neumývali pořádně? Co všechno by mohlo mezi prsty zůstat?“

Varianta pro kreslení: Děti mohou na pracovní list s obrysem ruky nakreslit nebo nalepit, co se mezi prsty schovalo. Výsledkem je výtvarně-smyslový záznam, který mohou prezentovat ostatním.

KDO BYDLÍ NA RUCE

Děti si skrze jednoduchý příběh a dramatizaci upevňují hygienické návyky, rozvíjejí představivost, slovní zásobu a schopnost spolupracovat ve skupině. Uvědomují si, že na první pohled čistá ruka může být plná „neviditelných návštěvníků“.

Pomůcky:

- Prstové loutky, maňásci nebo nakreslené postavičky (mýdlo, bacily, ručička)
- Papírová maketa ruky (např. ve větší velikosti)
- Barevné šátky nebo čelenky, pokud děti ztvárňují role bacilů a mýdla
- Hudební podklad (např. jemná hudba pro vstup mýdla)

Popis aktivity:

Paní učitelka začne vyprávět pohádku:

„Na jedné ruce žily spokojené bacily. Schovávaly se mezi prsty, lezly po nehtících, houpaly se na zápěstí a měly se skvěle. Ruka si totiž zapomněla hrát s mýdlem! Bacily pořádaly večírky, zpívaly si písničky a říkaly: ‚Tady zůstaneme napořád!‘

Jenže jednoho dne přišlo... mýdlo! Pomalu, tiše, ale silně. Začalo pění, tančit a zpívat svou písničku čistoty. Bacily se vyděsily: ‚Pozor! Útok!‘ A jeden po druhém utíkaly, až z ruky zmizely úplně.“

Po přečtení pohádky paní učitelka rozdělí děti do rolí – některé budou bacily, jiné představují ruku (např. pět dětí tvoří pět prstů), jedno nebo dvě děti hrají mýdlo. Děti si navzájem vymýšlejí, co bacily dělají, kde se schovávají, a co říká mýdlo. Hru je možné doplnit jednoduchými pohyby, zpěvem nebo říkankou.

Tato aktivita je velmi živá, posiluje spolupráci, humor i porozumění tématu. Děti ji mohou opakovat v různých variacích, přidávat vlastní nápady nebo připravit malé vystoupení pro jinou třídu či rodiče.

CESTA BACILA A JAK HO ZASTAVIT

Děti si upevňují znalosti spojené s hygienou rukou a rozvíjejí pohybové dovednosti, vnímání prostoru, schopnost spolupráce a schopnost řešit jednoduché úkoly. Uvědomují si, kdy je třeba si ruce mýt a co bacilům vadí.

Pomůcky:

- Kartičky s obrázky bacilů a úkoly (mohou být laminované)
- Barevné šipky nebo značky pro vyznačení trasy
- Papírové stopy, značky, obruče, krepový papír
- Reálné nebo papírové pomůcky: kartáček na ruce, mýdlo, ručník, voda (nebo náhrada)
- Malá odměna na konci stezky (např. razítko, nálepka, diplom)

Popis aktivity:

Paní učitelka připraví trasu po třídě, chodbě nebo zahradě, na které jsou rozmístěné stanoviště. Každé stanoviště představuje jednu část „příběhu“ – bacil se dostává na ruku dítěte a děti postupně zjišťují, jak ho vyhnat. Na každém místě plní jednoduchý úkol nebo odpovídají na otázku.

Příklad trasy:

1. Zahrada – dítě sáhlo do hlíny. Úkol: skoč do obruče 5x a řekni, co bys měl udělat, než si vezmeš svačinu.
2. Zvíře – dítě hladilo pejska. Úkol: napodob chůzi bacilu (přikrčení, šoupání nohama) a pak řekni, proč je třeba si umýt ruce.
3. Záchod – dítě bylo na WC. Úkol: zvedni kartičku s mýdlem a běž ji přenést do dalšího stanoviště.
4. Kuchyně – dítě chce pomáhat mamince vařit. Úkol: seřad' obrázky – voda, mýdlo, tření, opláchnutí, ručník.
5. Mycí stanoviště – závěr. Děti pantomimicky předvedou, jak si myjí ruce (dlaně, hřbety, mezi prsty, palce, zápěstí) podle pokynu paní učitelky.

Na každém stanovišti si děti mohou sbírat razítko nebo samolepku jako důkaz, že „bacil byl poražen“. Na závěr dostanou diplom „Odborník na čisté ruce“.

Stezku je možné přizpůsobit věku dětí – mladší mohou mít kratší trasu s více pohybem, starší mohou řešit i jednoduché hádanky nebo vyprávět, co už o hygieně vědí.

CO SE SKRÝVÁ NA MÉ RUCE?

Děti si uvědomují, že po běžné činnosti zůstává na ruce nečistota, i když ji někdy okem nevidí. Učí se základnímu pozorování, všímavosti a hygienickému návyku mytí rukou po různých aktivitách.

Pomůcky:

- Lupy (ideálně pro každé dítě nebo dvojici)
- Bílý papír (jako podklad)
- Misky nebo tácky s různými přírodními materiály: hlína, písek, kůra, tráva, mouka, barevné koření, krupička, drobný třpyt, moučkový cukr, škrob atd.
- Vlhčené ubrousky nebo přístup k umyvadlu

Popis aktivity:

Paní učitelka připraví několik stanovišť s různými přírodními materiály. Děti si jeden po druhém vyberou stanoviště a rukama se daného materiálu dotknou (mohou ho chvíli zpracovávat nebo jen přejíždět rukou).

Poté si každé dítě pozoruje svou ruku lupou a popisuje, co na ní vidí. Pokud nevidí nic zjevného, přiloží ruku na bílý papír a sleduje, co z ní „spadlo“. I drobné částičky nebo pyl bývají dobře vidět pod lupou. Učitelka může klást otázky:

- Vidíš něco, co okem normálně nevidíš?
- Co by se stalo, kdybys takovou rukou jedl/a?
- Co pomůže, aby byla tvoje ruka opravdu čistá?

Na závěr děti společně shrnou, po kterých činnostech je opravdu nutné si ruce umýt. Mohou si zapsat (nebo nakreslit) seznam „Kdy si mýt ruce“ – jako výstup z pokusu.

Volitelně:

Paní učitelka může připravit i „bakterie“ z barevného třpytu nebo moučkového cukru, které posype dětem na ruce – ty pak sledují, kam se vše během dne přenáší (na oblečení, lavici, do obličeje...), aby pochopily, jak se špína a bacily šíří.